

Secció de literatura				
Dijous, 27 de setembre	Divendres, 28 de setembre	Dissabte, 29 de setembre	Diumenge, 30 de setembre	
Berlín	Berlín (HU Berlín, Dorotheenstraße 65, Sales 4.34 / 4.61)	Leipzig (Uni Leipzig, Universitätsstraße 1-5, Sales S226/S224)		
Arribada	9 – 9.40h 4.34 Broch, Àlex De l'opressió a la llibertat.	8h Excursió Autocar cap a Leipzig	Sortida	
	9.40 – 10h 4.34 Pons, Margalida Esriptures no espectacu-lars, conceptualismes verbals, poètiques del no-gènere: una lectura de la producció experimental recent.			
	10 – 10.20h 4.34 Gregori, Alfons Jaume Fuster: la ideologia de la normalitat a través de la meravella fantàstica.			
	10.20 – 10.30h 4.34 Debat			
	10.30h – 11h Pausa cafè (4a planta)	10.30h – 11h Pausa cafè (Sala S220)		
	11 – 11.40h 4.34 Palau, Montserrat Llengua, sexe i tele. La poesia de Dolors Miquel.	11 – 11.20h S226 Codina, Núria El català, nova llengua de creació literària.		
	11.40 – 12h 4.34 Marcillas, Isabel Sorts i dissorts de la llengua catalana: fent camí cap a la normalitat cultural.	11.20 – 11.40h S226 Esteve, Anna Memòria i represa literària.		
		11.40 – 12h S226 Francés, M. Jesús Una nova porta oberta: <i>Crim de germania</i> .		
	12 – 12.20h 4.34 Gisbert, Ivan Cinema, pintura i literatura en l'obra de no ficció d'Isabel Clara-Simó.	12 – 12.10h Debat		
	12.20 – 12.30h 4.34 Debat	12.10 – 12.30h S226 Veny, Joan Ramon/ Malé, Jordi Presentació del corpus literari digital.		12.10 – 12.30h S224 Oriol, Carme / Sales, Mònica La literatura popular catalana a la xarxa: el portal de l'Arxiu de Folklore de la URV.
	12.30 – 14h Dinar	12.30 – 14h Dinar		
	14 – 14.20h 4.34 Baumann, Inga La història en el relat infantil/juvenil en català. De la construcció d'una identitat nacional a la recuperació de la memòria històrica.	14-14.20h 4.61 Massip, Francesc La llengua en la normalització del teatre català contemporani.		14 – 14.40h S226 Balaguer, Enric La xarxa i les escriptures del jo (són els blocs la manifestació actual de l'assaig?).
	14.20 – 14.40h 4.34 Calvo, Roser Literatura andorrana: la normalització d'una literatura.	14.20 – 14.40h 4.61 Pozo, Begonya / Calero, Ana R. Les traduccions de poesia alemany/ català a l'Aula de Poesia de la Universitat de València.		14.40 – 15.20h S226 López Pampló, Gonçal L'educació literària dels últims 30 anys: una ullada a dietaris i blogs.
14.40 – 15h 4.34 Carrillo, Antonio L'erotització de la literatura al pas de la normalització.	14.40 – 15h 4.61 Pujol i Valls, Maria Reflexions sobre la recuperació cultural: la visió canviant de Josep Vallverdú	15.20 – 15.30h S226 Debat		

	15-15.20h 4.34 Cortés, Carles La normalitat literària catalana en els anys trenta: la proposta narrativa de Carles Soldevila.	15 – 15.20h 4.61 Barceló, Xavier Perifèria, modernitat i dialecte: els escriptors mallorquins i la llengua literària.	
A partir de les 15h Inscripció	15.30 – 16h Pausa cafè (4a planta)	15.30 – 16h Pausa cafè (Sala S220)	
15.30 – 17.30 Uhr Assemblea de socis del DKV (Sala 2103 Edifici central de la HU)	16 – 16.40h 4.34 Prudon, Montserrat Altres llenguatges: de la geometria a l'inèdita troballa el treball d'Angels Ribé.	16h – 17h Conferència plenària Georg Kremnitz Vom Kompromiss der transició zur Konfrontation des Alltages. Von der Verfassung von 1978 bis zum Urteil des Verfassungsgerichtshofes 2010.	
Visita guiada de Berlín en català (Punt de trobada: Vestíbul de l'edifici central)	16.40 – 17h 4.34 Geisler, Eberhard La consolidació del català com a llengua literària: l'exemple de Melcior Comes.	Cloenda del Col·loqui (Sala S420)	
	17 – 17.20h 4.34 Cruz, Miquel L'art i la literatura catalana actual, icones de transmissió i de divulgació de la llengua	17 – 17.20h 4.61 Mori, Thiago La citació com a excusa. Les referències literàries com a element ennobridor dins les novel·les de Josep M. Francès.	
	17.20 – 17.30h 4.34 Debat	17.20 – 17.30h 4.61 Debat	
18h Inauguració del Col·loqui Conferència plenària Isabel Clara Simó El resistencialisme lingüístic i literari (Senatssaal, Edifici central HU Unter den Linden 6)	17.45h Acte: 25 anys Revista d'Estudis Catalans (Sala 5.57)	després Ruta turística per la ciutat en català	
després Recepció Cum Laude, Westflügel HU	20h Concert Raimon (Reutersaal, HU Edifici Hegelplatz, Dorotheenstraße 24)	19.30h Sopar al Rathauskeller de la ciutat de Leipzig Tornada amb autocar cap a Berlín	

Secció de literatura

Direcció de la secció:
Carles Cortès Orts (Universitat d'Alacant)
carles.cortes@ua.es

La primera llei de normalització del català farà el 2013 una trentena d'anys. Va començar, doncs, un procés de recuperació dels usos lingüístics que va provocar, entre altres, un desenvolupament sense precedents del mercat literari català. Tot això, a partir de la concreció d'un teixit editorial que va fer possible l'aparició d'una nova generació d'escriptors i d'escriptores que van consolidar un públic lector que s'hi incorporava afavorit per l'ensenyament del català a l'escola.

En aquest bloc temàtic, poden presentar-se comunicacions que aborden la realitat literària catalana a partir de la restauració democràtica dels anys setanta i vuitanta, tot tenint en compte el valor afegit de recuperació d'una tradició literària i la concreció de la seua normalitat enmig d'un context europeu. Un dels símptomes d'aquesta situació és la interacció i presència de la literatura catalana amb les arts audiovisuals com el cinema o la presència en mitjans digitals. Un altre punt d'anàlisi és la incorporació d'altres idiomes en els textos literaris catalans, com ara el castellà en algunes obres de teatre recents o com l'ús de variants col·loquials en obres literàries, tot plegat com un símptoma de superació del període de consolidació del català com a llengua literària.

D'igual manera, amb voluntat comparativa, poden presentar-se comunicacions que aborden el precedent literari en un altre període de *normalitat* com van ser els anys de la II República Espanyola, en els quals també es va viure l'embranchida d'una nova generació d'autors i d'autores que van fer possible l'anivellament estètic català amb la resta de literatures veïnes.

Literaturwissenschaftliche Sektion

Das erste katalanische Normalisierungsgesetz wird im Jahr 2013 30 Jahre alt. Mit diesem Gesetz begann eine Ausweitung des Gebrauchs des Katalanischen in den verschiedenen Gebrauchsdomänen des Katalanischen, die unter anderem auch zu einer bis dahin nicht gekannten Entwicklung des Buchmarkts führte. Die neu entstehende Verlagslandschaft ermöglichte das Auftreten einer neuen Generation katalanischer Autoren und Autorinnen, welche die mit der Einführung des Katalanischen in der schulischen Lehre neu entstehende katalanischsprachige Leserschaft konsolidieren konnte.

In dieser Sektion sollen Beiträge vorgestellt werden, welche die literarische Realität des Katalanischen seit der Redemokratisierung der sechziger und siebziger Jahre des vergangenen Jahrhunderts behandeln. Dabei soll insbesondere die Frage der Wiederbesinnung auf literarische Traditionen und die Konkretisierung ihrer Normalität im europäischen Kontext berücksichtigt werden. Eines der Symptome für diese Situation sind die Interaktion der katalanischen Literatur mit den audiovisuellen Künsten, wie dem Kino oder den digitalen Medien, und ihre Präsenz in diesen Bereichen. Ein weiterer Analyseaspekt ist die Einbindung anderer Sprachen in katalanischsprachige literarische Texte, beispielsweise des Spanischen in einigen neueren Theaterstücken oder das Erscheinen von umgangssprachlichen Elementen in literarischen Texten, die als Anzeichen für das Erreichen einer Konsolidierung des Katalanischen als Literatursprache angesehen werden können.

Weiterhin sollen Beiträge berücksichtigt werden, die sich aus einer vergleichenden Perspektive mit den literarischen Vorgängern aus einer anderen Periode der Normalität auseinandersetzen, der Zweiten Spanischen Republik (1931 bis 1936/1939), in der es ebenfalls ein kulturelles Erwachen mit einer neuen Generation von Schriftstellern und Schriftstellerinnen gab, welche eine ästhetische Annäherung der katalanischen Literatur an die Nachbarliteraturen ermöglichten.

Resums

Balaguer, Enric (Universitat d'Alacant)
enric.balaguer@ua.es

La xarxa i les escriptures del jo (són els blocs la manifestació actual de l'assaig?)

Durant els darrers anys un dels fenòmens literaris més destacat és la irrupció de la literatura en la xarxa a través del blocs. L'escriptura de blocs presenta les seues peculiaritats: organització dels textos amb una cronologia inversa (de text més recent al més antic), acompanyament, opcionals, de fotografies o imatges i, en alguns casos, de textos musicals. També, una altra característica a remarcar és la possibilitat de posar enllaços i ancoratges en el text, que permeten una lectura no lineal. Per un altre costat, la publicació és immediata, o molt poc després, de l'escriptura, i, la major part, permet la participació dels lectors bo i creant un succedani de tertúlia, això sí mitjançant la paraula escrita. Totes aquestes característiques fan perquè l'escriptura sembla un nou gènere, lligada a un mitjà completament nou con és Internet. No obstant això, si parem atenció en la diversitat d'escriptures tot fa pensar que són fills, o filials, de l'assaig. Hi trobem exemples que van des de l'espai íntim dels diaris, al columnisme d'opinió, tot passant per la crítica literària, filosòfica, política, etc. O un poc de tot plegat. Em propose, després d'estudiar una vuitantena de blocs, tant si es presenten com a literaris o no, (bona part dels quals apareixen a través de diverses plataformes, com ara el hiperbloc *Lletres* <http://www.blocsdellelletres.com/>) contestar la pregunta: són els blocs la manifestació actual de l'escriptura del jo?

Barceló, Xavier (Universitat de les Illes Balears)
xavierbarcelo@gmail.com

Perifèria, modernitat i dialecte: els escriptors mallorquins i la llengua literària

En aquesta comunicació observarem les solucions que alguns autors mallorquins de la dècada dels setanta i principi dels vuitanta aporten a la incorporació del dialecte mallorquins, amb els diversos subdialectes, que van des de l'aposta per la incorporació del dialecte fins a les últimes conseqüències, com és el cas de Biel Mesquida o Antoni Mus, en graus de complicitat amb el públic diferent, o propostes més moderades, com

podrien ser les de Miquel Àngel Riera, Antoni Serra o Maria Antònia Oliver —en aquests dos últims casos, en particular en les seves sèries de detectius—, així com els processos de canvi que experimenten alguns autors com Carme Riera o Gabriel Janer. Considerarem les correlacions que es donen entre quatre pols diferents: popularitat, obscuritat, modernitat i ruralisme, així com també les estratègies que els autors fan servir per tal d'acostar les obres a lectors d'altres procedències dialectals.

Baumann, Inga (Eberhard-Karls-Universität Tübingen)
inga.baumann@uni-tuebingen.de

La història en el relat infantil i juvenil en català. De la construcció d'una identitat nacional a la recuperació de la memòria històrica

Cada any surten nous relats infantils i juvenils en català – i son tants que jo diria que en Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià existeix una normalitat excepcional quant a la producció d'aquest tipus de literatura. Aquesta normalitat del relat infantil i juvenil català es pot explicar pel rol decisiu que, en els anys 50, els promotors de la llengua catalana atribuïen a la literatura infantil i juvenil en el camp de la recatalanització de la seva societat; ells mateixos es van posar a escriure relats per nens i joves. Des del principi d'aquesta empresa, la història de Catalunya i dels Països Catalans va ser un dels temes principals de la literatura infantil i juvenil – i encara ho és. El que va canviar son els episodis històrics que es representen, la perspectiva amb la qual es contenen i la funció que l'esdeveniment narrat ha de tenir pel lector del relat, és a dir la intenció de l'autor. En la meua contribució voldria estudiar tres moments decisius en l'evolució del relat juvenil en català: el franquisme tardà, la transició i l'actualitat. Es tractaran relats d'Emili Teixidor, Josep Vallverdú, Jaume Cabré, Jaume Cella i altres. Demostraré com la representació de la història va tenir, en primer lloc, la funció de fomentar una identitat catalana i de promoure la disponibilitat a una resistència cultural contra la llengua i cultura espanyoles fins a arribar, finalment, a una normalitat lingüística i cultural que també es manifesta en la selecció dels episodis històrics representats.

Broch, Àlex (Institut del Teatre de Barcelona)
alexbroch@grec.cat

De l'opressió a la llibertat

La mort de Franco tanca un parèntesi i obra el camí cap a la institucionalització democràtica de l'estat espanyol i el progressiu afermament de les institucions nacionals i culturals catalanes. Es pot dir que la dècada dels vuitanta estableix les bases socials i polítiques que regeixen fins avui. A partir d'aquesta anys la literatura i la creació artística viu en uns marges de llibertat inèdits fins al moment. Però arribar fins aquí no va ser fàcil i en les dècades anteriors es va viure en un veritable estat de repressió i opressió política que va generar una literatura clarament crítica amb la societat i activament antifranquista. Una literatura que denunciava les extorsions socials i reclamava els drets mínims lligats a la llibertat i la democràcia. En la literatura catalana aquesta literatura compromesa i crítica es coneix com a "Realisme Històric" que tant en poesia, novel·la i teatre, sobretot en teatre, donaren uns resultats literaris i qualitius encara no prou coneguts ni valorats. Des de l'"anormalitat" del moment històric que presentem en ple franquisme la nostra ponència, "De l'opressió a la llibertat" pretén establir unes primeres bases d'interpretació per accedir amb una millor informació a la literatura de la "normalitat".

Calvo, Roser (Universitat d'Andorra)
rosercalvo@andorra.ad

Literatura andorrana: la normalització d'una literatura

La literatura andorrana és un clar exemple del desenvolupament del mercat literari a partir de la restauració democràtica dels anys 70 i 80, tant pel que fa a l'aparició d'una generació d'escriptors i escriptores, com a la normalització d'un teixit editorial.

L'any 1992, Miquela Valls publica la primera aproximació a la literatura andorrana¹, advertint que no hi havia cap estudi entorn el tema, ni tant sols una definició. Malgrat els inconvenients a definir el terme, acaba considerant literatura andorrana tant les manifestacions medievals de creació oral, com els escrits de forasters (viatgers del s. XVIII) parlant d'Andorra, com i, finalment, una recent producció pròpia.

Gràcies a la recuperació cultural i literària catalana, el Principat d'Andorra inicia lentament també una normalització en aquest dos àmbits. Així és com, avui dia, el nom d'Andorra apareix vinculat, entre d'altres, al Premi Carlemany de novel·la o a la Fundació Ramon Llull. I el que és més important, hi ha una generació d'escriptors i escriptores del país que han fet possible que puguem parlar de literatura andorrana en tot el seu sentit. Serà aquesta nova generació la que analitzaré com a exemple de normalització.

Carrillo, Antonio (Université Paul-Valéry, Montpellier III)

antoniojosecarrillogomez@gmail.com

L'erotització de la literatura al pas de la normalització

La llengua catalana ha fet ús de l'erotisme sense embruts a través de la història. Des del segle d'or preservem manifestacions artístiques i literàries, com l'himne nacional i la novel·la cavalleresca universal, que revelen el gust constant per expressar el *placèr*. Les últimes dècades, la literatura ha experimentat una evolució paral·lela amb la normalització lingüística per tal d'incorporar la seua identitat en qualsevol gènere. Acompanyat del sorgir de premis literaris que reconeixen la narració eròtica en la nostra llengua i el suport d'editorials consolidades. Es concedeix llibertat de experimentació fins al punt de confondre l'erotisme amb la gastronomia. L'obra *Sara, la dona sense atributs* (Carles Cortés, 2010), premi de Literatura Eròtica la Vall d'Albaida, acredita la novel·la catalana actual per eliminar les classificacions genèriques o incloure-la en una àmplia multitud d'aquestes.

Codina, Núria (Eberhard-Karls-Universität Tübingen)

nuriacodinasola@googlemail.com

El català, nova llengua de creació literària

Des de la restauració democràtica, el català s'ha convertit en llengua de creació literària per a molts autors d'una altra procedència cultural i geogràfica que no tenen el català com a primera llengua, com seria el cas de Francesc Candel, Julià de Jòdar i, més posteriorment, Sam Abrams, Monika Zgustova, Matthew Tree, Najat El Hachmi, Pius Alibek o Laila Karrass. D'una banda, aquesta comunicació es proposa analitzar les similituds entre els altres catalans del segle XX i els nous catalans del segle XXI i examinar les repercussions d'aquest fenomen per a la crítica cultural, que es veu obligada a redefinir conceptes com el de *cànon* o *literatura nacional*. D'altra banda, la comunicació també pretén abordar la metafòrica d'aquest plurilingüisme latent: quines reflexions fan els autors i com s'apropen a la nova llengua? Quin paper juga la llengua inicial en la creació literària i quines conseqüències estètiques es deriven d'aquest poliglòtisme?

Cortés, Carles (Universitat d'Alacant)

carles.cortes@ua.es

La normalitat literària catalana en els anys trenta: la proposta narrativa de Carles Soldevila

La personalitat de Carles Soldevila (1892-1967) és, sens dubte, una de les claus per entendre la consolidació que la narrativa catalana va assolir en els anys 30, en el qual es va construir el precedent narratiu més immediat dels novel·listes de la segona part del segle XX. Els textos narratius que redactà, com també els d'un altre escriptor destacat de l'època, Francesc Trabal (1899-1957), representen la renovació estilística més destacada del panorama novel·lístic de la dècada. Després del Noucentisme, els nous escriptors catalans es troben davant del repte de reprendre la tradició novel·lística aturada en els anys anteriors. En la nostra comunicació destriarem i analitzarem els elements estilístics d'un model de narrativa que pretén

¹ VALLS: 1992, *Andorra cap a la literatura*. Editorial Maià.

entroncar en la tradició psicologista desenvolupada a França, a través dels models d'André Gide, com també la voluntat crítica sobre la burgesia catalana d'aleshores. Una voluntat de modernitat que el portarà a defensar tot allò que és innovador i, en certa mesura, transgressor.

Cruz, Miquel (Universitat d'Alacant)
mickfilo@hotmail.com

L'art i la literatura catalana actual, icones de transmissió i de divulgació de la llengua"

La nostra recerca dins d'aquesta secció dedicada a la normalitat del català en les últimes dècades, consisteix en estudi comparatiu de l'obra artística d'un pintor: Antoni Miró i la literatura creada per tres escriptors coetanis: Joan Valls, Joan Fuster i Miquel Martí i Pol. L'objectiu que percaem és analitzar un punt concret d'intercomunicació entre l'art i l'escriptura, una convivència entre els dos llenguatges que evidencie les relacions internes que s'estableixen a partir de la figura del pintor Antoni Miró (1944) i tres escriptors catalans contemporanis: Joan Valls, Joan fuster i Miquel Martí i Pol. Un plantejament, doncs, de la interrelació entre la pintura i la literatura que apropa les obres respectives, com també les trajectòries personals dels protagonistes, així podem aproximar-nos a una realitat social que esdevingué un punt clau en la vida dels autors dels anys seixanta i setanta que, gràcies a la seua lluita ideològica i artística han fomentat de manera positiva l'ús de la nostra llengua.

Esteve, Anna (Universitat d'Alacant)
anna.esteve@ua.es

Memòria i represa literària: l'afirmació d'una identitat

En aquesta comunicació em propose analitzar la significativa presència del memorialisme en la producció literària catalana dels anys setanta i vuitanta. En especial, em centraré en la realitat valenciana d'aquells anys d'efervescència cultural i de represa literària —en què tenen un paper essencial editorials, revistes i premis tan rellevants com els Octubre— per mirar d'entendre i d'explicar la confluència d'un seguit d'obres que, des de plantejaments i perspectives força diferents, recreen el passat i es construeixen al voltant d'un eix molt concret: la memòria. Miraré de respondre de quina manera la predilecció per aquesta temàtica, tan de moda també en l'actualitat, respon a una necessitat d'afirmació identitària dels escriptors valencians. Així doncs, analitzaré una mostra representativa de les diverses propostes que s'hi donen: des de la vessant ficcional fins a la més autobiogràfica, sense desatendre, però, possibles casos del que ara coneixem com autoficció. Alguns dels títols que protagonitzaran aquest estudi seran *Matèria de Bretanya* (1976), de Carmelina Sánchez Cutillas; *Els cucs de seda* (1975), de Joan F. Mira; *Sumaríssim d'urgència* (1979), de Gonçal Castelló, entre altres.

Francés, M. Jesús (Universitat d'Alacant)
mariajesus.frances@ua.es

Una nova porta oberta: Crim de germania

La primera novel·la històrica del valencià Josep Lozano, *Crim de Germania* (1980), explica un període convuls de la història dels valencians com és la Revolta de les Germanies (s. XVI). L'autor es permet experimentar i jugar fins als límits, de manera que és una obra que innova per la temàtica, ja que respon contundentment a la reclamació de Joan Fuster de novel·la valenciana, és a dir, de novel·la que parlara de la realitat valenciana i, a més, amb un model de llengua exemplar; innova pel gènere, ja que si bé és considerada com una novel·la, frega l'etiqueta del recull de relats i, fins i tot, de la lliçó històrica; innova en la tècnica ja que trobem una polifonia de veus en consonància amb el fragmentarisme que la defineix i el multiperspectivisme amb què es presenta el tema unitari, la revolta de les Germanies; i així mateix innova per la intertextualitat que impregna l'obra i dona diversitat a l'escriptura. Per tant, el que pretenem demostrar amb aquesta comunicació és com *Crim de Germania* esdevé una de les obres destacades dins de

la literatura dels huitanta que conjumina passat i present per a poder avançar cap a un futur literari i social. És, en definitiva, com diu el títol, «una nova porta oberta».

Geisler, Eberhard (Johannes-Gutenberg-Universität Mainz)
geisler@uni-mainz.de

La consolidació del català com a llengua literària: l'exemple de Melcior Comes

L'objectiu d'aquesta ponència és mostrar en quin sentit es pot parlar en la literatura catalana actual, representada aquí per l'escriptor mallorquí Melcior Comes (* 1980), d'una recuperació de tradicions culturals modernes i d'una concreció de la seva normalitat a nivell europeu. El punt de partida teòric és un assaig de Comes sobre l'obra de Baltasar Porcel en què dóna una visió filosòfica de la modernitat. Després s'analitzen tres novel·les de l'autor: *El llibre dels plaers immensos* (2007), *La batalla de Walter Stamm* (2008) i *Viatge al centre de la terra* (2010). En la nostra interpretació també ens basem en l'article de l'autor publicat en el llibre *Qui no mereix una pallissa!* En definitiva, mostrem de quina manera Comes reprèn tradicions culturals catalanes i crea una obra altament contemporània.

Gisbert, Ivan (Universitat d'Alacant)
hivanet@hotmail.com

Cinema, pintura i literatura en l'obra de no ficció d'Isabel-Clara Simó

La comunicació pretendrà mostrar exemples d'interacció entre les arts (cinema, pintura, escultura, literatura) i els escrits de no ficció d'una de les escriptores de més renom i més prolífica de les últimes dècades en el panorama de la literatura catalana, que engloben els articles d'opinió, les incursions en poesia, els assajos o l'intercanvi epistolar. L'escriptora esdevé una figura cabdal dins l'àmbit periodístic i literari català, on al llarg de la seua extensa trajectòria, mitjançant la plataforma d'una columna periodística, ha mantingut una lluita constant amb les altes esferes per reivindicar les persistents opressions que han patit grups minoritaris com ara els immigrants, els homosexuals, o les dones escriptores. Simó, als seus escrits, bregarà, a més, per normalitzar una llengua minoritària com és el català i tractarà d'evidenciar l'ús d'aquesta llengua en tots els aspectes de la vida quotidiana: la premsa, la televisió, la literatura, la publicitat o el cinema.

Gregori, Alfons (Universitat Adam Mickiewicz, Poznan)
alfons@amu.edu.pl

Jaume Fuster: la ideologia de la normalitat a través de la meravella fantàstica

Jaume Fuster constitueix un dels màxims exponents de la Generació dels 70, tant per certs trets destacats i la intencionalitat de les seves obres, com per la seva ingent tasca de construcció d'una institucionalitat normalitzada en pro de la literatura del nostre país.

En la present comunicació posarem sobre la taula els mecanismes narratius i les estratègies de Fuster a fi de bastir un projecte literari en què es contraposen dos plans a primera vista antitètics, normalitat i meravella, però l'anàlisi dels quals ens permetrà observar la naturalesa de la creació fusteriana com un intent de redempció a través de la paraula i el gest, recuperant –també paradoxalment, tenint en compte la dicotomia habitual entre la Generació de Fuster i l'anterior- el llegat "resistencialista". Fuster ho porta a terme amb un peu posat a la realitat d'una democràcia naixent i il·lusionada que prenia camins desconcertants.

López Pampló, Gonçal (Universitat de València)

goncal.lopez-Pamplo@uv.es

L'educació literària dels últims 30 anys: una ullada a dietaris i blogs

L'objectiu d'aquesta comunicació serà demostrar quins són els referents artístics, especialment literaris, d'una sèrie d'autors valencians de la literatura catalana actual, a partir de les seues pròpies afirmacions en dietaris i blogs. Ens centrarem només en textos apareguts durant les últimes dues dècades, un període marcat per la consolidació de l'autonomia política i la posada en marxa de diferents iniciatives i projectes de normalització lingüística. Així, mirarem d'esbrinar les diferències entre els autors més joves, que han tingut accés a l'educació formal i a alguns mitjans de comunicació en català, i els autors més majors, que no van disposar d'aquesta oportunitat.

Finalment, farem referència a les expectatives i frustracions d'aquests autors, atenent a factors com ara la fragmentació de l'espai comunicatiu en llengua catalana, el repte de la globalització o l'impacte de la cultura audiovisual i d'Internet.

Marcillas, Isabel (Universitat d'Alacant)

isabel.marcillas@ua.es

Sorts i dissorts de la llengua catalana: fent camí cap a la normalitat cultural

D'Aurora Bertrana (1892-1974) sempre se n'ha remarcat la modernitat. Moderna com a dona, viatgera, escriptora de textos literaris i periodístics i agosarada en l'expressió de pensaments i conviccions, la seva tasca és el reflex d'una certa normalitat lingüística i literària en el panorama cultural català. Més enllà dels textos pels quals sempre se la recorda, *Paradisos oceànics* (1930), *El Marroc sensual i fanàtic* (1936) o els dos volums de memòries que testimonien tota una vida plena d'anècdotes, Aurora Bertrana també s'ocupà de constatar per escrit el seu interès per la llengua catalana, no només com a símbol identitari sinó també com a eina principal de la seva professió.

Sorts i dissorts de la llengua catalana és el títol d'un document mecanografiat per l'autora que es conserva al Fons Bertrana i que va guanyar el premi Jaume Serra Hunter dels Jocs Florals de Caracas l'any 1966. Aquesta comunicació s'ocuparà de donar a conèixer aquest text i d'exposar les idees de l'autora que defensa la normalització lingüística en els mitjans de comunicació, denuncia la manca d'ajuda editorial per als escriptors i s'erigeix en abanderada de la llengua catalana fora de Catalunya. En definitiva, una mostra més de la modernitat de l'autora, immersa ja aleshores en una lluita en la qual encara ara ens veiem immersos.

Massip, Francesc (Universitat Rovira i Virgili)

francesc.massip@urv.cat

La llengua en la normalització del teatre català contemporani

La diversitat lingüística és un ferment de creativitat i un guspireig de pensament emanat de la mateixa diversitat. Però una cosa molt distinta és l'assetjament constant que una llengua omnipresent i poderosa, auspiciada per un Estat espanyol de vocació monolingüe i de projecció monocultural, que nega implícitament la diversitat fins i tot des de les més altes instàncies judicials. Aquest setge permanent està conduint les llengües minoritzades a la ratlla de l'extinció. El pas previ, en el que estem instal·lats, és la degradació paulatina d'aquests idiomes preterits. El deteriorament idiomàtic és particularment greu i alarmant a la televisió (en Cuní i altres teleinformadors engeguen atzagaiades lingüístiques que en qualsevol país normal suposarien la seva immediata substitució). Però també a teatre, a començar pels mateixos dramaturgs. És alarmant l'increment d'expressions, locucions i registres forans en els textos dramàtics actuals. Els qui s'excusen dient que s'emmirallen en l'estat de la llengua del carrer només evidencien un menyspreu soterrat per l'idioma i una escassa diligència per provar de rescatar-lo de la indigència. No estic parlant de 'purismes', que no tindrien cap sentit damunt de l'escenari. Simplement demanaria que l'artista de la paraula busqués en la seva llengua els mecanismes que li són propis per incorporar neologismes i nous registres des de

dintre, això és, defugir el calc i aplicar-se a auscultar les pulsions del propi idioma per trobar les solucions més vives.

Mori, Thiago (Universitat Autònoma de Barcelona / Université Sorbonne Nouvelle)
giacomomori@gmail.com

La citació com a excusa. Les referències literàries com a element ennobridor dins les novel·les de Josep M. Francès

Al proemi del seu llibre "La glòria ignota" (1917), el periodista i escriptor lleidatà Josep Maria Francès deixa clar que l'opuscle no es destinava a "les persones de cultura superior", sinó que pretenia "despertar entre les classes humils l'amor a la lectura catalana, procurant, a la vegada, apartar-les de les moltes publicacions de mal gust que avui s'editen". Aquests tres punts (la no-pertinença a la *literatura superior*; l'objectiu de formar un públic lector entre les classes humils; i una certa preocupació amb la qualitat – ja que la seva literatura, tot i ser popular, s'apartaria del *mal gust*) constitueixen una veritable *professió de fe*, que guiaria tota la producció literària de Josep Maria Francès.

En la present comunicació, analitzarem l'ús de les citacions literàries explícites dins les dues novel·les urbanes de Josep Maria Francès (*La rossa de mal pel*, de 1929, i *Marasme*, de 1938) com a elements que ambicionaven dignificar no només les novel·les, sinó també el seu autor, i que evidencien l'espai *de frontera* que Francès i la seva obra ocupen dintre de la literatura catalana.

Oriol, Carme / Sales, Mònica (Universitat Rovira i Virgili)
coc@correu.urv.es

La literatura popular catalana a la xarxa: el portal de l'Arxiu de Folklore de la URV

L'Arxiu de Folklore és una unitat de recerca del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili que té com a responsables els professors Josep M. Pujol i Carme Oriol. Un dels resultats més visibles de la recerca duta a terme fins ara ha estat la creació del portal de l'Arxiu de Folklore (www.arxiudefolklore.cat) que conté les tres bases de dades en línia següents: (1) Arxiufolk: Base de dades de l'Arxiu de Folklore; (2) Bibliofolk: Repertori Biobibliogràfic de la Literatura Popular Catalana; i (3) RondCat: Cercador de la Rondalla Catalana.

Amb aquesta comunicació es vol mostrar el funcionament i les possibilitats d'ús que ofereix aquesta plataforma informàtica. El nostre objectiu és fer visibles aquests corpus de materials d'acord amb les noves formes de difusió que ofereix Internet.

Palau, Montserrat (Universitat Rovira i Virgili)
mpalau@tinet.fut.es

Llengua, sexe i tele. A propòsit de la poesia de Dolors Miquel

Com a títol d'un recull de diversos poemaris (1973-1988), Maria Mercè Marçal va triar el de *Llengua abolida*, que li permetia referir-se tant al silenci imposat a la llengua catalana com al silenci imposat a les dones. Les escriptores han hagut de ser dues voltes rebels per tal de trencar aquesta doble repressió i poder expressar-se i crear des del seu cos i la seva subjectivitat. Històricament, de sexe i sexualitat femenines, poc n'han parlat les dones i, encara en l'actualitat, hi ha mots i expressions que causen un cert escàndol si surten de les seves boques. Un cas que il·lustra aquesta "normalització" d'escriure a partir d'un cos sexual i que viu els temps contemporanis és la poesia de Dolors Miquel. Des de les seves primeres obres (*El vent i la casa tancada*, 1990) fins a la més recent (*La flor invisible*, 2011), en els seus catorze llibres de poemes ha treballat amb la llengua, sobretot amb usos dialectals i col·loquials, des de la veu d'un cos de dona, que expressa sense embuts la seva fisonomia i els seus desigs, i en un context marcat pels mitjans de comunicació. Així, per exemple, Dolors Miquel no se n'està de capgirar models i tradicions, fent el seu *Llibre dels homes* (1998) en "resposta" a *L'Espill* de Jaume Roig; de crear l'oració "Marenostre" (*Missa pagesa*,

2006), o de convertir en poema l'experiència d'espectadora davant d'una pantalla a *La dona que mirava la tele* (2010). Aquesta ponència se centrarà, doncs, en aquests eixos del tractament de la llengua, el sexe i la televisió a partir de l'obra lírica de Dolors Miquel.

Pons, Margalida (Universitat de les Illes Balears)
margalida.pons@uib.es

*Esriptures no espectaculars, conceptualismes verbals, poètiques del no-gènere:
una lectura de la producció experimental recent*

Aquesta proposta té la intenció d'explorar les possibilitats d'aplicació de l'etiqueta *escriptura conceptual* a algunes produccions catalanes recents que habitualment inserim, sovint de manera incòmoda, sota les rúbriques *poesia experimental* o *narrativa experimental*. En una línia d'investigació iniciada recentment, he defensat l'escriptura conceptual com aquella que, en sintonia amb l'art conceptual dels anys seixanta i setanta —i, més en concret, amb moviments que donen especial importància al component lingüístic de l'art, com *Art & Language*—, es caracteritza per l'apropiacionisme, la recerca (sovint problemàtica) de la no-intencionalitat, la il·legibilitat, el rebuig de l'estètica i la consegüent substitució de la idea del poeta com a geni per la idea del poeta com a *operari poètic* (la metàfora és de Josep Iglésias del Marquet). Aquesta caracterització permet eludir alguns dels problemes teòrics i metodològics que suposa explorar l'experimentació en el marc d'un sistema convencional de gèneres literaris.

Reprement aquesta línia, aquí pretenc llegir *al marge del gènere* algunes produccions que se situen en els intersticis de la genericitat normativa, com *El buit i la novel·la* (1994) de Víctor Sunyol, que, en transcriure les frases inicial i final de cinquanta novel·les i deixar en blanc l'espai que queda entremig, planteja un nou concepte de creativitat basat en la indicació més que no pas en la compleció; o bé el peculiar assaig *Cap a Tirèsies. Una introducció a Eva Aguilar* (1997), que el mateix Sunyol presenta sota el pseudònim de Sebastià Morer i que dedica a glossar la vida i l'obra de la improbable filòsofa Eva Aguilar, amb la particularitat que el cos del text és buit i només se'n conserven el pròleg, els títols i subtítols, les notes a peu de pàgina, la cronologia i la bibliografia. També m'interessarà examinar el volum heteroglòssic *Tipus i contratipus* (2010) de Benet Rossell (segons els seus editors un «repertori gestual» de «poemes formals escrits en italià, diàlegs amb ningú o micropieces teatrals»), que es lliga amb les provatures de l'autor al voltant de diferents microgèneres i que explora la miniaturització com a part d'una declarada filosofia de la poquesa.

Pozo, Begonya / Calero, Ana R. (Universitat de València)
begona.pozo@uv.es

Les traduccions de poesia alemany/català a l'Aula de Poesia de la Universitat de València

Des del seu naixement fa ja una dècada, l'Aula de Poesia de la Universitat de València s'ha caracteritzat per la seua activitat plurilingüe on molts dels textos de poetes estrangers s'han traduït (publicats o no) al català i també a l'espanyol. Amb aquestes iniciatives s'ha volgut posar en evidència la importància de la poesia internacional per la nostra tradició lingüística i se li ha donat un gran relleu perquè les propostes fetes de vegades han generat traduccions de llibres sencers (cas d'Anna Montero i les seues versions d'Anise Koltz) o, més especialment, s'han traduït al català poetes que no estaven fins eixe moment en la nostra llengua (com la portuguesa Teresa Rita Lopes o l'italià Matteo Bonsante). En aquesta última línia és especialment cridaner el diàleg que s'ha establert amb els i les poetes en alemany. En la seua difusió entre professorat i alumnat han tingut un paper molt especial les activitats trilingües i quadrilingües que hem organitzat. De fet, a partir de les nostres experiències d'aula (moltes vegades l'alumnat ha col·laborat en les tasques de traducció) a la Universitat de València considerem que la poesia en català al País Valencià (i, en conseqüència, també a la resta del territori lingüístic) se n'ha beneficiat i enriquit. Per tant, volem mostrar el treball que hem fet al llarg dels anys amb els poemes de José F.A. Oliver, Kristin Schulz, Zafer Şenocak, Arne Rautenberg, Sabine Wang y Eva Taylor.

Prudon, Montserrat (Universitat Paris 8-Saint Denis)

mprudon.moral@cegetel.net

Altres llenguatges: de la geometria a l'inèdita troballa el treball d'Angels Ribé

Múltiple és l'obra d'Angels Ribé, artista catalana sempre a la recerca de llenguatges innovadors. Poesia amb poques o sense paraules l'obra interpel·la l'espectador, n'explora la seva recepció i convoca la seva interpretació: d'aquest principi sorgeix una obra estimulante que s'afirma alhora molt personal i que sempre sol·licita l'adhesió. A través del discurs plàstic de l'artista i dels seus múltiples suports es revela una veu contemporània inaudita.

Pujol i Valls, Maria (Universitat Internacional de Catalunya)

mpujolvalls@gmail.com

Reflexions sobre la recuperació cultural: la visió canviant de Josep Vallverdú

A principi del segle XXI, els activistes que van emprendre el reviscolament cultural als anys seixanta es troben en la posició de poder avaluar els resultats de la pròpia tasca a llarg termini. Josep Vallverdú és un dels homes de lletres que ha intervingut en la represa des dels seus inicis fins a l'actualitat com a autor de llibres infantils, traductor i assagista. Aquesta condició li ha permès participar en els canvis de la cultura catalana i també reflexionar-hi a bastament; és sobretot en els dietaris de tombant de segle –*Les vuit estacions* (1991), *Hora nona* (2005), *Quasi nou llunes* (2007), *Ciudadà s/n* (2009), *Quadern de les coves* (2010)– on avalua la realitat de la qual forma part. Cal destacar que, si bé als anys noranta transmet una visió esperançada perquè encara confia assolir la normalitat per la qual havia començat a lluitar dècades abans, ja dins del segle XXI adopta una actitud de frustració, atesos els canvis culturals i polítics del moment i el canvi personal d'entrada a la vellesa. Endinsar-nos en l'obra d'aquest autor, especialment pel que fa a la seva literatura memorialística, pot representar un paradigma de l'evolució anímica de molts escriptors que van dedicar un gran esforç i una gran il·lusió en les possibilitats de recuperació de la llengua i cultura catalanes a partir de les darreries del franquisme i l'inici de la democràcia.

Veny, Joan Ramon / Malé, Jordi (Universitat de Lleida)

jveny@filcat.udl.cat

Presentació del corpus literari digital

El Corpus Literari Digital és un projecte que pretén preservar, difondre i promoure els estudis sobre el patrimoni literari català contemporani. Cal entendre per patrimoni literari el gruix de *documents* (escrits, gràfics, sons i audiovisuals) que testimonien l'existència dels *monuments* que són les obres literàries, és a dir: autògrafs (manuscrits i mecanoscrits), quaderns de notes i proves d'impressió, edicions originals, publicacions periòdiques, enregistraments amb la veu dels escriptors i enregistraments audiovisuals amb la imatge dels escriptors. Aquesta tipologia determina les cinc seccions de què consta el Corpus: Hemeroteca, Biblioteca, Manuscrits, Fonoteca i Videoteca.

Cada secció conté un catàleg de consulta (per títols en el cas de l'Hemeroteca i per autors en les altres seccions), a més de presentar blocs de documents temàtics, de format o de procedència. Totes les seccions estan vinculades entre elles a través de la base de dades del Corpus, una base de dades de textos. Mitjançant el buidatge de cada llibre, de cada revista, de cada plec de manuscrits i de cada enregistrament, els respectius textos han estat convertits en registres bibliogràfics, als quals corresponen o bé una imatge (manuscrit, pàgina de llibre o de revista) o bé un arxiu sonor o audiovisual (enregistraments).

El Corpus disposa d'un cercador general que permet de realitzar tota mena de consultes dins la base de dades de textos. Com ara, entre d'altres, localitzar i visualitzar (o sentir) totes les versions d'un mateix text (publicat en llibre, en revista, manuscrit o enregistrat amb la veu de l'escriptor); cercar les ocurrences d'una paraula en una mateixa obra, en totes les obres d'un autor, en totes les obres d'un període determinat, etc.